

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Karla Šimky a Mgr. Evy Šonkové v právní věci žalobce: **Mgr. F. Š.**, proti žalované: **Vězeňská služba České republiky**, se sídlem Soudní 1672/1a, Praha 4, o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalované, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 24. 7. 2019, č. j. 11 A 63/2019 - 11,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Včasne podanou kasační stížností brojí žalobce (dále též jako „stěžovatel“) proti usnesení Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“) ze dne 24. 7. 2019, č. j. 11 A 63/2019 – 11 (dále jen „napadené usnesení“), jehož výrokem I. byla zamítnuta stěžovatelova žádost o osvobození od soudních poplatků a výrokem II. byl zamítnut jeho návrh na ustanovení zástupce pro řízení o žalobě. Tou se žalobce domáhal ochrany proti nečinnosti žalované, kterou spatřoval v tom, že nerozhodla o jeho žádosti podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím (dále jen „zákon č. 106/1999 Sb.“), již požadoval informace o činnosti a fungování organizačních jednotek žalované.

[2] Městský soud v odůvodnění napadeného usnesení k důvodům zamítnutí stěžovatelových procesních návrhů uvedl, že je nepochybné, že stěžovatel splňuje podmínku nedostatku prostředků. Je ve výkonu trestu odnětí svobody, kde není pracovně zařazen, náklady na výkon trestu odnětí svobody činí 1500 Kč, jediný jeho příjem představuje invalidní důchod ve výši 6700 Kč, vlastní 1/3 bytu v k. ú. X, 1/3 zahrady tamtéž a chalupu před rekonstrukcí v k. ú. X; na straně druhé má dle svého tvrzení vyživovací povinnost ke svým dcerám, a to v celkové výši 30 000 Kč, mimo to je v současné době v insolventci, přičemž na jeho majetek byl prohlášen konkurz. Městský soud však naznal, že u stěžovatele existovaly zvláštní okolnosti, které jej vedly k závěru, že v jeho případě bylo namíste výjimečně využít oprávnění k soudnímu uvážení a osvobození od soudních poplatků mu nepřiznat. Odkázal na judikaturu soudů ohledně osvobozování

od soudních poplatků (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 12. 5. 2010, sp. zn. Cpjn 204/2009, rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 10. 2011, č. j. 7 As 101/2011 - 66). Uvedl, že je mu z jeho úřední činnosti známo, že stěžovatel vede s různými veřejnými institucemi celou řadu sporů týkajících se poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb., přičemž tyto spory často pokračují jako spory soudní; upozornil přitom na řízení vedená u městského soudu, ve kterých je projednávána rovněž žaloba na ochranu proti nečinnosti žalované. Konstatoval, že v daném případě se taktéž jedná o poskytnutí informace podle zákona č. 106/1999 Sb., a to konkrétně informace z oblasti managementu Věznice Nové Sedlo. Tento spor přitom není takového charakteru, aby měl vztah k podstatným okolnostem stěžovatelovy životní sféry; netýká se totiž, a to ani nepřímě, jeho majetku, životních podmínek či jiných podobných záležitostí, jde naopak o spor vyvolaný jeho zájmem o veřejné záležitosti a fungování veřejných institucí. Takové spory má zajisté právo vést, dává-li mu objektivní právo procesní možnosti tak činit, a musí v nich mít možnost účinně hájit svá práva; není však důvod, aby náklady na vedení takových sporů, které je zásadně povinen hradit každý žalobce sám, za stěžovatele pravidelně nesl stát formou osvobození od soudních poplatků. Městský soud dále připomenul, že osvobození od soudních poplatků nemá být institutem umožňujícím chudým osobám vést bezplatně spory podle své libosti, nýbrž zajistit, aby v případech, kdy nemají dostatek prostředků, a přitom je na místě, aby soudní spor vedly (neboť jde o věc skutečně se dotýkající jejich životní sféry), jim nedostatek prostředků nebránil v účinné soudní ochraně. Uzavřel proto, že pokud stěžovatel hodlá užívat svého práva na přístup k soudu takovým způsobem, že brojí všemi možnými prostředky proti jakémukoli úkonu správního orgánu bez ohledu na to, aby zvážil smysluplnost a důvodnost svého počínání, pak již bylo na místě trvat na tom, aby se podílel na úhradě nákladů spojených s vedením takového sporu, které musí být státem vynaloženy, prostřednictvím uhrazení soudních poplatků. Z důvodu neosvobození od soudních poplatků pak zamítl též návrh stěžovatele na ustanovení zástupce z řad advokátů.

[3] Stěžovatelova kasační stížnost však neobsahovala všechny náležitosti podle § 106 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť ten neuvedl, z jakých konkrétních důvodů usnesení městského soudu napadá, a pro tento nedostatek nebylo možné v řízení o ní pokračovat. Nejvyšší správní soud ji proto v souladu s § 37 odst. 5 větou druhou s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. odmítl.

[4] K odstranění vad kasační stížnosti soud stěžovatele nevyzýval. Nejvyššímu správnímu soudu je z jeho úřední činnosti známo, že stěžovatel opakovaně podával typově totožné žaloby týkající se žádostí o informace po žalované, ve kterých opakovaně žádal o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení zástupce z řad advokátů; o těchto žádostech krajské soudy rozhodovaly zpravidla shodně jako v projednávaném případě. Rovněž Nejvyšší správní soud rozhodl o více než dvou stovkách kasačních stížností; v případech kasačních stížností proti neosvobození od soudního poplatku a nestanovení zástupce (jako je tomu v nyní projednávaném případě) přitom stěžovatel zásadně úspěšný nebyl (viz např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019, č. j. 10 As 325/2018 - 12; ze dne 16. 1. 2019, č. j. 6 As 368/2018 - 10; ze dne 17. 1. 2019, č. j. 9 As 445/2018 - 15; ze dne 4. 4. 2019, č. j. 1 As 89/2019 - 13; nebo ze dne 4. 4. 2019, č. j. 10 As 86/2019 - 13). Za této situace není povinností kasačního soudu, aby v dalším

pokračování

typově totožném a právně nikterak složitém řízení (otázka osvobození od soudních poplatků, resp. navazující otázka ustanovení zástupce) poučoval stěžovatele o povinnosti odstranit vady kasační stížnosti a umožnil mu tím věcný přezkum jím napadeného rozhodnutí městského soudu. Pokud totiž stěžovatel „vrší“ soudní řízení (například tím, že stále dokola napadá procesní rozhodnutí soudů, přestože v jeho právně totožných věcech již byl pravomocně vysloven závazný názor Nejvyššího správního soudu), aniž důsledně váží důvodnost svého postupu, je podle soudu správné, aby jej tížila povinnost podat projednatelnou kasační stížnost, aniž by na tuto okolnost byl soudem upozorňován. Uvedené platí tím spíše, má-li stěžovatel právnické vzdělání vyžadované pro výkon advokacie (známo soudu taktéž z jeho úřední činnosti). V projednávané věci se proto jeví neefektivním a formalistickým stejnému stěžovateli zasílat výzvu k odstranění vad podání podle § 37 odst. 5 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Takový postup by ve skutečnosti znamenal, že by jej soud nadbytečně informoval o skutečnostech, o nichž již objektivně musí vědět. Pro úplnost Nejvyšší správní soud dodává, že stěžovatel měl možnost doplnit kasační stížnost až do dne vydání tohoto usnesení, avšak této možnosti nevyužil. Obdobně Nejvyšší správní soud postupoval již v řadě blanketních kasačních stížností tohoto stěžovatele (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 6. 2019, č. j. 2 As 162/2019 – 11, či ze dne 27. 6. 2019, č. j. 2 As 163/2019 – 11).

[5] O náhradě nákladů řízení bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 3 věty první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, jelikož kasační stížnost byla odmítnuta.

[6] Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že se v souladu se zásadou hospodárnosti řízení nezabýval splněním poplatkové povinnosti ani povinným zastoupením stěžovatele, neboť shora uvedené okolnosti bránily věcnému projednání návrhu a vylučovaly další postup řízení. V takové situaci není úkolem soudu řízení dále vést, ale naopak jej bez dalšího ukončit (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Ans 6/2008 - 48, č. 1741/2009 Sb. NSS; a usnesení ze dne 11. 6. 2014, č. j. 3 As 109/2014 - 10). Kasační stížnost ostatně směřovala proti usnesení městského soudu, jímž se řízení o žalobě nekončí, a proto s ohledem na závěry rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu, podané v jeho usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, není v takovém případě třeba trvat na zaplacení soudního poplatku ani na zastoupení stěžovatele advokátem.

Poučení: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. září 2019

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu